

„Jestliže však vyháním demony prstem Božím, pak už vás zastihlo Boží království.“ Chceme-li porozumět textu, který jsme před chvílí slyšeli, je tento výrok Ježíšův klíčovým. On ten příběh totiž není o něčem, co bylo, nebo o něčem, co bude, ale o tom co je. Je to současnost náš dnešek. Tento text a texty jemu podobné v mnohém působí, jakoby nepatřily do tohoto reálného světa. Belzebul, démoni, posedlost zlými duchy, to vše jsou výrazy, které se v dnešním světě, tedy aspoň v tom, ve kterém se pohybujeme, nenosí. Je to až jakoby vytržené z nějaké pohádky, či báje. Nějaký ten léčitel, či bylinkář to bychom ještě skousli, ale vyhánění zlého ducha, to zavání okultismem, nebo středověkem. Ovšem to, že i v tomto našem světě vládne zlo, že má svoji moc, že se dějí špatné věci, které my obyčejní lidé jen těžko chápeme a na to, abychom je porazili, nemáme sílu, to je zcela mimo diskuzi. A můžeme to zlé nazývat jak chceme, ale stále je to ten ďábel, satan, zlý duch, o kterém mluví Bible. Evangelisté ovšem svědčí o tom, že tady byl a je někdo, kdo má moc, to zlé přemoci.

A tak jednou, jak popisuje Lukáš, vyháněl Ježíš zlého ducha z němého člověka. Když ten duch vyšel, němý promluvil. Zástupy se divily. Někteří z nich však řekli: „Démony vyhání ve jménu Belzebula, knížete démonů.“ Evangelista Marek uvádí, že těmi odmítači byli zákoníci. A je to celkem logické, zákoníkům musel Ježíš vadit hodně. Zákoníkům byl Ježíš trnem v oku, vždyť z jejich pohledu je jim konkurencí, nepřitelem. Odvádí z jejich vlivu spousty lidí a to se jim líbit nemůže. Navíc jeho učení je často tvrdou kritikou právě zákoníků. A tak je potřeba nějak jeho vliv oslabit. A nejlépe se to podaří nějakou pomluvou. To ostatně dobře známe z našeho veřejného života, kdy nejlépeším argumentem proti politickému nepříteli je pomluva, nejlépe taková, která se rychle ujme, protože její vyvrácení vyžaduje přemýšlení a značné úsilí. A zcela nepochybně se to děje i v tom souboji s Ježíšem. Ježíšovi odpůrci místo, aby pozorně naslouchali jeho slovům a z jeho kritiky se snažili si vzít poučení, raději usilují o jeho odstranění a neváhají k tomu použít i nejméně obvinění ze spolčení s demony. Takoví jsme už my lidé, že se raději snažíme toho druhého očernit, než abychom pozorně naslouchali tomu, co nám chce říct a co nám nezní příliš lichotivě. Vždyť i dnes by asi mnohý z nás obvinil Ježíše, při nejlepším z nediplomatickosti, když to tak bez obalu zákoníkům a farizeům nandává. Jediné, co nám v tom brání, je pocit, že my jsme na Ježíšově straně a tedy jsme spíš v pozici těch, kteří pochlebují vítězi.

Argumenty těch odpůrců se jeví na první pohled neprůstřelné a nebezpečné. Vyhání demony? Jak by to mohl dokázat, pokud by sám nebyl s demony spolčen? Jednoduchá zkratka často dokáže přesvědčit davy. Jednoduchá zkratka má šanci přesvědčit davy, na to zřejmě spoléhají i ti, kteří obviňují Ježíše ze spolčení s demony. Ale jsou tu ještě jiní a ti by chtěli mít nějaké potvrzení, odkud Ježíš bere tu moc. Žádali od něho znamení z nebe. Ano ať se prokáže nějakým znamením a my mu uvěříme. Docela zřetelně je za těmito úvahami slyšet to pochybovačské vyjadřování lidí, kteří odmítají Boží existenci v tomto světě: nikdy jsme ho neviděli, tak ať se nějak prokáže a my pak možná uvěříme. A zároveň je tu vlastně to pokušení Ježíše od ďábla na poušti: „použij svoji moc a udělej nějaký ten zázrak, sobě pomůžeš a druhé třeba i přesvědčíš.“

Ovšem Ježíš nás učí, že člověk by měl spoléhat na svůj rozum a přemýšlet, nenechat se obalamutit lacinými polopravdami nebo dokonce lživým tvrzením. A my přestože se k němu hlásíme, stále znovu na toto zapomínáme a tomu ďáblu na to naskakujeme a těm laciným zkratkám podléháme, místo abychom používali vlastní rozum. A není to zase tak příliš složité, to ukazuje Ježíš, když ke svým posluchačům mluví v podobenstvích. V podobenstvích vycházejících z běžného života člověka. Z toho, co každý dobře zná z vlastní zkušenosti. A na těchto podobenstvích ukazuje, oč jde v očekávání Božího království. Tak i teď použije obraz, na němž vyvrací laciné nařčení zákoníků. Jednání, kterým se oslabuje zlo, nemůže být zlé. A

přirovnává takovou situaci k rozdělenému království. Království, které je rozděleno zevnitř, které se zmítá samo o sobě v rozporech, nemůže obstát. Takové království navenek nemůže vykazovat žádnou moc. Tam, kde dva, či více lidí bojuje o svou moc o nadvládu nad ostatními, zevnitř oslabují své království. A nemusí jít vždy o království: v evangeliu podle Marka Ježíš mluví také o domě, chceme-li domácnosti, rodině. Takovéto společenství je lehce zranitelné. Povstane-li tedy satan sám proti sobě, je rozdvojen a nemůže obstát. Kde by potom byla jeho síla, kterou neustále vidíme téměř za vším, co se kolem nás děje? Obvinění těch odmítačů si tedy vlastně odporují. Jednání, kterým se oslabuje zlo, nemůže být zlé.

Ježíš to zlé, ty zlé duchy, toho ďábla přemáhá jinou silou, silou, kterou mu dal jeho Otec v nebesích. „Jestliže však vyháním démony prstem Božím, pak už vás zastihlo Boží království.“ A to je v tomto svědectví to nejdůležitější: Ježíš přišel do tohoto světa jako ten, který má moc přemáhat zlé. Už jednou tu byla zmínka o přemožení ďábla na poušti. Ježíš má moc toho zlého přemoci. Jeho síla ovšem není v síle jeho paží, ale v jeho poslušnosti svého Otce a v pokoře. Vyhání zlé duchy prstem Božím. Prst je nepatrná část ruky a ruka je malá část těla, prst Boží vlastně demonstruje velikou moc Boží. V příběhu lidu Božího, v němž Mojžíš s pomocí Boží usiluje o svobodu pro tento lid, o osvobození z Egypta, jsme si připomněli jednu epizodu z rozsáhlého celku deseti ran, které Bůh postupně seslal na tvrdého faraona. Četli jsme o třetí ráně, která na Egypt dopadla: komáři stvoření z prachu na zemi. A právě zde faraónovi věštcí rozpoznali, že to je právě prst Boží, který zde působí a chtěli faraóna varovat. Oni zřejmě rozpoznali, že Bůh vládne ještě mnohem větší mocí, což se následně ukázalo, když faraon nedal na varování a zůstal ve své zatvřelosti.

„Jestliže však vyháním démony prstem Božím, pak už vás zastihlo Boží království,“ říká Ježíš. A vlastně nám tím říká, že i skrze takovou drobnost vidíme, že Boží království je zde. Vyháním zlého ducha se tomu postiženému vrátila řeč. Navracet němým řeč znamená navracet schopnost domluvit se. A kde jsou lidé schopni se domluvit, tam je naděje smíření a pokoje. Navracet hluchým sluch znamená rovněž navracet schopnost nezkrasleně uslyšet Boha i bližního. Navracet slepým zrak znamená navracet schopnost nazřít v jasném světle. Postavit chromé na nohy znamená pomáhat druhým stavět se na vlastní nohy. A tak dál. To jsou Ježíšovy činy, o kterých svědčí evangelisté, které jsou ale vždy víc, než je pouhé navrácení zdraví.

„Střeží-li silný muž v plné zbroji svůj palác, jeho majetek je v bezpečí. Napadne-li ho však někdo silnější a přemůže ho, vezme mu všechnu jeho zbroj, na kterou spoléhal, a kořist rozdělí.“ Zlo, ďábel je silný protivník, ale Ježíš je silnější. Ten silný je spoutáván a svůj boj prohrává. To je skutečně nadějná zpráva evangelia. Se satanem je konec. To je znamením konce tohoto věku a nastolení věku nového. Vnější ještě konec tohoto věku nenastal, ale poražením satana je rozhodnuto s definitivní, „eschatologickou“ platností o tom, co má budoucnost. Z tohoto pohledu je potom i veškeré naše naříkání nad tímto světem liché a falešné, protože Ježíš je vítězem nad zlem. Jsme-li skutečně v Kristu zakotveni, pak by i naše jednání i naše konání mělo tuto zakotvenost vyjadřovat. Jistě stále se nám tu vrací ta pochybnost, že my jsme příliš slabí, abychom nad zlým zvítězili.

Známe ty různé situace, kdy zlé síly berou lidem řeč. Člověk si každou chvíli připadá tak trochu zahrán do kouta a bojí se otevřeně promluvit. Někteří lidé jsou ovládáni neustálým umlčujícím strachem. Jim Bůh dodává odvahu. A tak jim de facto navrácí řeč. Ježíš je neklamným prostředníkem takové odvahy. A lze jej v tom následovat. On nám přeci ukazuje cestu, ukazuje jak na to. V něm je ta síla a moc. „Kdo není se mnou, je proti mně; a kdo se mnou neshromažďuje, rozptýluje,“ říká Ježíš. A k tomu nás zve: Shromažďovat s ním pod přímou Boží vládou. Shromažďovat s ním kořist z ďáblova domu. Vše, co bylo zle ukořistěno, navracet do sféry vlivu Páně. Sjednocovat pod vedení dobrého pastýře.

Modlitba: Pane, ty sám jsi vítězem nad zlým tohoto světa, dej nám lidem tomuto porozumět a ve víře to přijímat jako danou věc. Dej nám víru, v jejíž síle budeme schopni nést zprávu o tvém

vítězství a nepodléháme představám o vítězícím zlu. Dej nám lásku, jež to zlo poráží. Na tebe spoléháme. Amen.